

PLINII NATURALIS HISTORIA

PREFATIO

PLINIUS SECUNDUS VESPASIANO SUO S

LIBROS Naturalis Historiae, novicium Camenis Quiritium tuorum opus, natos apud me proxima fetura licentiore epistula narrare¹ constitui tibi, iucundissime imperator—sit enim haec tui praefatio, verissima, dum maximi consenescit in patre—

namque tu solebas

nugas esse aliquid meas putare²

ut obiter emolliam Catullum concerraneum³ meum —agnoscis et hoc castrense verbum—(ille enim, ut scis, permutatis prioribus syllabis duriusculum se⁴ fecit quam volebat existimari a Veraniolis suis et
² Fabullis), simul ut hac mea petulantia fiat quod proxime non fieri questus es in alia procaci epistula

¹ nuncupare *edd.*

² *Haupt*: esse aliquid meas putare nugas *codd.*

³ *v.l.* contrerraneum.

⁴ [se]? *Rackham.*

^a The Emperor Titus.

^b *Edd. oj.* *nuncupare*, 'dedicate,' 'assign to your name.'

^c Catullus i 3 f.

^d *Concerraneum* = *concerronem* or *congerronem* 'boon-companion' (one who *congerit*, contributes to a feast).

PLINY: NATURAL HISTORY

- nostra, ut in quaedam acta exeat, sciantque omnes
3 quam ex aequo tecum vivat imperium, triumphalis
et censorius tu sexiesque consul ac tribuniciae
potestatis particeps et (quod his nobilius fecisti dum
illud patri pariter et equestri ordini praestas) praefec-
tus praetorii eius, omniaque haec rei publicae—et
nobis quidem qualis in castrensi contubernio! nec
quicquam in te mutavit fortunae amplitudo nisi
4 ut prodesse tantundem posses ut velles. itaque
cum ceteris in venerationem tui pateant omnia
illa, nobis ad colendum te familiarius audacia sola
superest. hanc igitur tibi imputabis, et in nostra
culpa tibi ignoscas. perfricui faciem, nec tamen
profeci, quoniam alia via occurris ingens et longius
5 etiam submoves ingenii fascibus: fulgurat in nullo
umquam verius dictatoria vis eloquentiae, tribunicia
potestas facundiae. quanto tu ore patris laudes
tonas! quanto fratris famam¹! quantus in poetica
es! o magna fecunditas animi—quemadmodum
fratrem quoque imitareris excogitasti!
6 Sed haec quis possit intrepidus aestimare subiturus
ingenii tui iudicium, praesertim lacescitum? neque
enim similis est condicio publicantium et nominatim

¹ famam *Rackham*, famas *Detlefsen*: *amas codd.*

PLINY: NATURAL HISTORY

tibi dicantium. tum possem dicere: Quid ista legis, imperator? humili vulgo scripta sunt, agricolarum, opificum turbae, denique studiorum¹ otiosis: quid te iudicem facis? quom hanc operam condicerem, non eras in hoc albo: maiorem te sciebam quam ut
7 descensurum huc putarem! praeterea est quaedam publica etiam eruditorum reiectio: utitur illa et M. Tullius extra omnem ingenii aleam positus, et (quod miremur) per advocatum defenditur:

nec doctissimis.

Manium Persium haec legere nolo, Iunium
Congum volo.

quod si hoc Lucilius, qui primus condidit stili nasum, dicendum sibi putavit, Cicero mutuandum, praesertim cum de re publica scriberet, quanto nos causatius ab
8 aliquo iudice defendimus? sed haec ego mihi nunc patrocina ademi nuncupatione, quoniam plurimum refert sortiatur aliquis iudicem an eligat, multumque apparatus interest apud invitatum hospitem et
9 oblatum. cum apud Catonem, illum ambitus hostem et repulsis tanquam honoribus inemptis gaudentem, flagrantibus comitiis pecunias deponerent candidati, hoc se facere pro innocentia quod in rebus humanis

¹ *v.l.* studiosorum.

* Cic. *De Or.* II. 25. Nam ut C. Lucilius . . . dicere solebat ea quae scriberet neque ab indoctissimis se neque a doctissimis legi uelle, quod alteri nihil intelligerent, alteri plus fortasse quam ipse; quo etiam scripsit *Persium non curo legere* (hic enim fuit, ut noramus, omnium fere nostrorum hominum doctissimus), *Laelium Decimum volo* (quem cognouimus uirum bonum et non illiteratum, sed nihil at Persium): sic ego—Brotier thinks that Pliny refers to Cicero's preface (now lost) to *De Republica* (as implied below) and that there the quotation differed from that in *De Oratore*; but Wilkins (*de Or.* I. 256) suggests that Cicero here merely substitutes the name of a friend of his own.

PLINY: NATURAL HISTORY

- summum esset profitebantur. inde illa nobilis M. Ciceronis suspiratio: 'O te felicem, M. Porci, 10 a quo rem inprobam petere nemo audet!' cum tribunos appellaret L. Scipio Asiaticus, inter quos erat Gracchus, hoc adtestabatur vel inimico iudici se probari posse: adeo summum quisque causae suae iudicem facit quemcumque eligit—unde pro- 11 vocatio appellatur. te quidem in excelsissimo generis humani fastigio positum, summa eloquentia, summa eruditione praeditum, religiose adiri etiam a salutantibus scio, et ideo curari,¹ ut quae tibi dicantur tui digna sint. verum dis lacte rustici multaeque gentes et mola tantum salsa litant qui non habent tura, nec ulli fuit vitio deos colere quoquo modo posset.
- 12 Meae quidem temeritati accessit hoc quoque, quod levioris operae hos tibi dedicavi libellos: nam nec ingenii sunt capaces, quod alioqui in nobis perquam mediocre erat, neque admittunt excessus aut orationes sermonesve aut casus mirabiles vel eventus varios, 13 iucunda dictu aut legentibus blanda. sterilis materia, rerum natura, hoc est vita, narratur, et haec sordidissima sui parte, ac plurimarum rerum aut rusticis vocabulis aut externis, immo barbaris, etiam cum 14 honoris praefatione ponendis. praeterea iter est non trita auctoribus via nec qua peregrinari animus expetat: nemo apud nos qui idem temptaverit

¹ curari *Rackham*: curavi aut cura *codd.*

PLINY: NATURAL HISTORY

- invenitur, nemo apud Graecos qui unus omnia ea tractaverit. magna pars studiorum amoenitates quaerimus, quae vero tractata ab aliis dicuntur immensae subtilitatis obscuris rerum in tenebris premuntur. ante omnia attingenda quae Graeci τῆς ἐγκυκλίου παιδείας vocant; et tamen ignota aut incerta ingeniis facta, alia vero ita¹ multis prodita
- 15 ut in fastidium sint adducta. res ardua vetustis novitatem dare, novis auctoritatem, obsoletis nitorem, obscuris lucem, fastiditis gratiam, dubiis fidem, omnibus vero naturam et naturae sua² omnia. itaque nobis etiam non assecutis voluisse abunde pulchrum atque magnificum est.
- 16 Equidem ita sentio, peculiarem in studiis causam eorum esse qui difficultatibus victis utilitatem iuvandi praetulerunt gratiae placendi; idque iam et in aliis operibus ipse feci, et profiteor mirari T. Livium, auctorem celeberrimum, in historiarum suarum quas repetit ab origine urbis quodam volumine sic orsum: satis iam sibi gloriae quaesitum, et potuisse se desiderare, ni animus inquires³ pasceretur opere. profecto enim populi gentium victoris et Romani nominis gloriae, non suae, composuisse illa decuit; maius meritum esset operis amore, non animi causa, per-

¹ ita a? *Rackham*.

² *Durand*: suae.

³ *v.l.* in quiete.

^a Now lost.

^b A variant gives 'my mind in a period of rest.'

PLINY: NATURAL HISTORY

- severasse, et hoc populo Romano praestitisse, non sibi.
- 17 viginti milia rerum dignarum cura—quoniam, ut ait Domitius Piso, thesauros oportet esse, non libros—lectione voluminum circiter duorum milium, quorum pauca admodum studiosi attingunt propter secretum materiae, ex exquisitis auctoribus centum inclusimus triginta sex voluminibus, adiectis rebus plurimis quas aut ignoraverant priores aut postea invenerat vita.
- 18 nec dubitamus multa esse quae et nos praeterierint; homines enim sumus et occupati officiis, subsicivisque temporibus ista curamus, id est nocturnis, ne quis vestrum putet his cessatum horis. dies vobis inpendimus, cum somno valetudinem computamus, vel hoc solo praemio contenti quod, dum ista (ut ait M. Varro) muginamur,¹ pluribus horis vivimus:
- 19 profecto enim vita vigilia est. quibus de causis atque difficultatibus nihil auso promittere hoc ipsum tu praestas quod ad te scribimus. haec fiducia operis, haec est indicatura: multa valde pretiosa ideo videntur quia sunt templis dicata.
- 20 Vos quidem omnes, patrem, te fratremque, diximus opere iusto, temporum nostrorum historiam orsi a fine Aufidii.² ubi sit ea quaeres? iam pridem peracta sancitur; et alioqui statutum erat heredi

¹ *v.l.* musinamur.

² *Mayhoff* (Aufidii Bassi *codd. det.*): aut fidei aut aut fide *codd.*

PLINY: NATURAL HISTORY

- mandare, ne quid ambitioni dedisse vita iudicaretur: proinde occupantibus locum faveo, ego vero et posteris quos scio nobiscum decertaturos
- 21 sicut ipsi fecimus cum prioribus. argumentum huius stomachi mei habebis quod his ¹ voluminibus auctorum nomina praetexui. est enim benignum (ut arbitror) et plenum ingenui pudoris fateri per quos profeceris, non ut plerique ex his quos attigi fecerunt.
- 22 scito enim conferentem auctores me deprehendisse a iuratissimis et proximis veteres transcriptos ad verbum neque nominatos, non illa Vergiliana virtute, ut certarent, non Tulliana simplicitate, qui de re publica Platonis se comitem profitetur, in consolatione filiae 'Crantorem,' inquit, 'sequor,' item Panaetium de officiis, quae volumina ediscenda, non modo in
- 23 manibus cotidie habenda nosti. obnoxii profecto animi et infelicis ingenii est deprehendi in furto malle quam mutuum reddere, cum praesertim sors fiat ex usura.
- 24 Inscriptionis apud Graecos mira felicitas: κηρίον inscripsere, quod volebant intellegi favom, alii κέρας 'Αμαλθείας, quod copiae cornu (ut vel lactis gallinacei sperare possis in volumine haustum), iam ἱα, Μοῦσαι, πανδέκται, ἐγχειρίδια, λειμών, πίναξ, σχέδιον—inscriptiones propter quas vadimonium de-

¹ Rackham: in his codd.

^a In Book I: cf. xviii. 212, auctores quos praetexuimus volumini huic.

^b 'Ορνίθων γάλα, a proverbial rarity like pigeon's milk.

PLINY : NATURAL HISTORY

- seri possit. at cum intraveris, di deaeque, quam nihil in medio invenies! nostri graviore¹ Antiquitatum, Exemplorum Artiumque, facetissimi Lucubrationum, puto quia Bibaculus erat et vocabatur. paulo minus adserit Varro in satiris suis Sesculixe
- 25 et Flextabula. apud Graecos desiit nugari Diodorus et βιβλιοθήκης historiam suam inscripsit. Apion quidem grammaticus (hic quem Tiberius Caesar cymbalum mundi vocabat, quom propriae famae tympanum potius videri posset) immortalitate donari a se scripsit ad quos aliqua componebat. me non
- 26 paenitet nullum festivorem excogitasse titulum. et ne in totum videar Graecos insectari, ex illis nos velim intellegi pingendi fingendique conditoribus quos in libellis his invenies absoluta opera, et illa quoque quae mirando non satiamur, pendenti titulo inscripsisse, ut *Apelles faciebat* aut *Polyclitus*, tamquam inchoata semper arte et imperfecta, ut contra iudiciorum varietates superesset artificii regressus ad veniam, velut emendaturo quicquid de-
- 27 sideraretur si non esset interceptus. quare plenum verecundiae illud est quod omnia opera tamquam novissima inscribere et tamquam singulis fato adempti. tria non amplius, ut opinor, absolute

¹ v.l. crassiores.

^a I.e. forget an important engagement in order to read the book.

^b We should say 'to blow his own trumpet.' Diodorus Siculus in the time of Augustus, wrote a universal history, part of which is still extant.

PLINY: NATURAL HISTORY

traduntur inscripta; *Ille fecit* (quae suis locis reddam); quo apparuit summam artis securitatem auctori placuisse, et ob id magna invidia fuere omnia ea.

- 28 Ego plane meis adici posse multa confiteor, nec his solis, sed et omnibus quos edidi, ut obiter caveam istos Homeromastigas (ita enim verius dixerim), quoniam audio et Stoicos et dialecticos, Epicureos quoque (nam de grammaticis semper expectavi) parturire adversus libellos quos de grammatica edidi, et subinde abortus facere iam decem annis, cum
- 29 celerius etiam elephanti pariant. ceu vero nesciam adversus Theophrastum, hominem in eloquentia tantum ut nomen divinum inde invenerit, scripsisse etiam feminam, et proverbium inde natum suspendio
- 30 arborem eligendi! non queo mihi temperare quominus ad hoc pertinentia ipsa censorii Catonis verba ponam, ut appareat etiam Catoni de militari disciplina commentanti, qui sub Africano, immo vero et sub Hannibale didicisset militare et ne Africanum quidem ferre potuisset, qui imperator triumphum reportasset, paratos fuisse istos qui obtrectatione alienae scientiae famam sibi aucupantur. 'Quid enim?' ait in eo volumine, 'scio ego, quae scripta sunt si palam proferantur, multos fore qui vitiligtent, sed ii potissimum qui verae laudis expertes sunt.

PLINY: NATURAL HISTORY

- 31 eorum ego orationes sivi praeterfluere.' nec Plancus inlepidè, cum diceretur Asinius Pollio orationes in eum parare quae ab ipso aut liberis post mortem Planci ederentur, ne respondere posset, 'cum mortuis non nisi larvas luctari.' quo dicto sic percussit illas,
- 32 ut apud eruditos nihil impudentius iudicetur. ergo securi etiam contra vitiligatores (quos Cato eleganter ex vitiis et litigatoribus composuit, quid enim illi aliud quam litigant aut litem quaerunt?) exequemur
- 33 reliqua propositi. quia occupationibus tuis publico bono parcendum erat, quid singulis contineretur libris huic epistulae subiunxi, summaque cura ne legendos eos haberes operam dedi. tu per hoc et aliis praestabis ne perlegant, sed ut quisque desiderabit aliquid id tantum quaerat, et sciat quo loco inveniatur. hoc ante me fecit in litteris nostris Valerius Soranus in libris quos ἐποπτιδων inscripsit.

^a Perhaps this title for a work of scholarship denoted the inner secrets of learning into which it admitted the Muses. Soranus fl. 100 A.C.

C. Plinius Secundus.

PLINY

NATURAL HISTORY,

WITH AN ENGLISH TRANSLATION
IN TEN VOLUMES

VOLUME I

PRAEFATIO, LIBRI I, II

BY

H. RACKHAM, M.A.

FELLOW OF CHRIST'S COLLEGE, CAMBRIDGE

CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS
HARVARD UNIVERSITY PRESS
LONDON
WILLIAM HEINEMANN LTD
MCMLVIII